

**ФОРМИРАЊЕ, РАСПАД И РЕОРГАНИЗОВАЊЕ ИДЕНТИТЕТА
У МУЛТИЕТНИЧКИМ ДРУШТВИМА**

(Токијска канцеларија Хокаидо универзитета, Токио, Јапан, 2. фебруар
2014. године)

Са врло племенитим циљем постављања темеља међународном истраживачком раду усмереном на Војводину, у Токију, у Јапану, у Токијској канцеларији Хокаидо универзитета, 2. фебруара 2014. године одржана је научна радионица под називом „Формирање, распад и реорганизовање идентитета у мултиетничким друштвима“. Радионицу су организовали Јапански конзорцијум за ареалне студије (Japan Consortium for Area Studies), Програм глобалног центра за изузетност Хокаидо универзитета „Преобликовање граничних студија у Јапану“ (Hokkaido University Global COE Program “Reshaping Japan’s Border Studies”) и Центар за интегрисане ареалне студије Кјото универзитета (The Center for Integrated Area Studies, Kyoto University). Радионицу су подржали Славистички истраживачки центар Хокаидо универзитета (Slavic Research Center, Hokkaido University), Канцеларија за међународне послове Хокаидо универзитета (The Office of International Affairs, Hokkaido University) и Јапанско друштво за проучавање словенских језика и књижевности (The Japan Society for the Study of Slavic Languages and Literatures).

Основни разлог, због којег је баш Војводина изабрана за предмет истраживања био је тај што Војводина – према организаторима радионице – представља један од најкомплекснијих модела мултиетничког друштва у Европи данас. Не би ли омогућили сусрет и дијалог научника различитих дисциплина, организатори су саставили програм у којем су, поред историчара, музиколога и лингвиста из Јапана, учествовали и они из Србије, Хонгконга и Сједињених Америчких Држава.

Радионица се састојала из две секције – обе са по три учесника и по једним дискутантом – између којих је одржано централно предавање. То предавање – којим је председавао Мотоки Номаћи са Хокаидо универзитета (Hokkaido University) – под насловом „Роми, Бајаш и Ашкалије у данашњој Војводини: перспектива скривених мањина (Roma, Bayash and Ashkali in Contemporary Vojvodina: Hidden Minorities

Perspective)“ одржала је Биљана Сикимић из Балканолошког института Српске академије наука и уметности. Фокусирајући се на етничке групе поменуте у наслову предавања, Биљана Сикимић је представила њихове проблеме у вези са бројношћу (а најпре простим утврђивањем тачног броја), избором представника, неучествовањем у елитном јавном животу, локалном идентификацијом, правним статусом и, коначно, од стране државе успостављеним културним и језичким нормама. На још сложенију ситуацију од оне чија слика је добијена посматрањем трију издвојених етничких заједница указало је и кратко обраћање пажње на њих још пет: Арлије, Габоре, Египћане, руске Роме и Синте.

Првој секцији, под насловом „Војводина: друштвени, културни и историјски контекст“, председавала је Масуми Камеда из Јапанског друштва за промоцију науке (Japanese Society for the Promotion of Science). Дискутант, који се – својим проницљивим запажањима о данашњој Војводини – скупу обратио тек након сва три прочитана реферата, био је Сусуму Нагајо (словакиста – упознат са ситуацијом Словака у Војводини) са Васеда универзитета (Waseda University).

Шинићи Јамазаки са Универзитета у Токију (University of Tokyo) говорио је на тему „Регионални концепт и етнички диверзитет у Војводини (Regional Concept and Ethnic Diversity of Vojvodina)“. Он је приказао војвођанску мултиетничност и мултијезичност са становишта историјске науке.

Излагање Бојана Белића са Универзитета у Вашингтону (University of Washington) било је насловљено „Лингвистичке међе у Војводини: потврђивање и сегментација (Vojvodina’s Linguistic Frontiers: Confirming and Segmentation)“. Користећи теорију пограничних студија, аутор је анализирао све језике и писма у службеној употреби у Војводини као међе које су и потврђене, али и подложне сегментацији.

Јошико Окамото са Универзитета у Токију (University of Tokyo) имала је излагање на тему „Остаци прошлости у Војводини: представљање мађарске културе (Holdovers from the Past in Vojvodina: Hungarian Cultural Representations)“. Војвођански Мађари и начин на који они схватају свој идентитет били су у центру пажње овог реферата у којем су важно место имале и војвођанске народне песме.

Председавајућа другој секцији била је Јошико Окамото, а дискутант – опет након сва три прочитана реферата и са врло корисним запажањима о етнолекту и о диверзитету као универзалном концепту –

била је Кеико Митани (слависта – бави се русинском тематиком) са Универзитета у Токију.

Масуми Камеда је, у излагању под насловом „Инжењеринг идентитета: дискусија о Буњевцима и импликације те дискусије (The Engineering of Identity: A Discussion of the Bunjevci and Its Implications)“, говорила о томе како Буњевци у Војводини стварају свој идентитет. Она је објаснила да је централно питање инжењеринга идентита Буњеваца – питање њиховог матерњег језика. Уз то, било је важно разумети и хрватско виђење питања Буњеваца и њиховог језика.

Марија Тодорова са Хонгконшког баптистичког универзитета (Hong Kong Baptist University) говорила је на тему „Војвођанска мултијезичност: пример македонског језика (Vojvodina's Multilingualism: The Case of Macedonian Language)“. Ауторка је посматрала употребу македонског језика у Србији и онда посебно у Војводини.

У излагању Мотокија Нوماђија, под насловом „Успон и пад језика банатских Бугара у Србији (The Fall and Rise of the Banat Bulgarian Language in Serbia)“ анализиран је пример банатских Бугара у Војводини (и упоређен са оним у Румунији), питања њиховог етничитета и језика; аутор је том приликом показао и књиге објављене од стране банатских Бугара.

Радионица, чијем успеху су допринели и научници са Филолошког факултета Универзитета у Београду, завршена је генералном дискусијом којом је председавао Мотоки Нوماђи. Коначно, сви инострани учесници, предвођени одличним организаторима Масуми Камедом и Мотокијем Нوماђијем, уживали су у неким од најатрактивнијих призора Токија у понедељак, 3. фебруара, 2014. године, током излета по том граду. Какво је ово кратко и продуктивно окупљање у Токију, у Јапану, било, добро илуструју речи једне учеснице: „Једва чекам да ме поново позову.“ А племенити циљ организатора радионице „Формирање, распад и реорганизовање идентитета у мултиетничким друштвима“ био би лако досегнут кад би се сличне радионице организовале како са онима који су учествовали на токијској радионици, тако и са многима другим који се – на различитим странама света – баве научним истраживањем Војводине.

Бојан Белић